



Rijksdienst voor Ondernemend  
Nederland

# *Nederland biedt hulp bij bodemverbetering in Spanje*

*In opdracht van het ministerie van Economische Zaken*

*>> Duurzaam, Agrarisch, Innovatief  
en Internationaal ondernemen*

Lokaal netwerk

## Nederland biedt hulp bij bodemverbetering in Spanje

*Op een belangrijk deel van het Spaanse landbouwareaal is sprake van bodemdegradatie. Nederlandse bedrijven bieden hulp. Bijvoorbeeld met bodemonderzoek en demonstraties.*

In het grootste deel van Spanje en Portugal heerst een extreem droog klimaat. In combinatie met intensieve grondbewerking, overbemesting en een eenzijdig bouwplan leidt dat tot vergaande bodemdegradatie.

### Bodemonderzoek en demonstraties

Het bedrijf Volterra Ecosystems – gevestigd in Spanje met Nederlands management – ontwikkelt onderzoeks- en demonstratieprojecten. Dat gebeurt vaak met steun uit EU- programma's zoals Life of

Horizon 2020. Ook werkt het bedrijf direct voor particuliere boeren, landeigenaren en investeerders. Volterra komt voort uit Transfer Consultancy en Blonk Quality Ingredients. De Life-projecten Crops for Better Soil en Operation CO<sub>2</sub> dragen bij aan het vinden van oplossingen voor het bovengeschetste probleem.

## Verharding van - landbouwgrond -

In het project Crops for Better Soil heeft Medusa, een bodemonderzoekbedrijf uit Groningen, met eigen remote sensing technieken, apparatuur en software -



ontwikkeld waarmee een quick scan van de bodem kan worden - gemaakt. Samenstelling en bodemstructuur zijn hierbij belangrijke - indicatoren. Uit onderzoek op 400 hectare gedegradeerd land bleek - dat bodemverharding de meest beperkende factor is voor - beworteling van landbouwgewassen in de diepere bodemlagen. In dit - project is bewezen dat het verticaal (dus niet kerend) bewerken van - grond betere oogstresultaten geeft. Dit leidt tot een structurele - bodemverbetering. -



*Volterra Reforestation Cocoon central Spain*

## Toevoeging van bodemorganismen

In het project Operation CO<sub>2</sub> heeft Planthealthcure uit Oisterwijk een belangrijke bijdrage geleverd door Spaanse boeren en landbouwkundig ingenieurs ervan te overtuigen dat bodembioologie net zo belangrijk is als bodemfysica en bodemchemie. Te weinig aandacht voor het bodemleven leidt tot roofbouw op de reserves in de bodem, bijvoorbeeld het gehalte aan organische stof.

Er zijn binnen dit project micro-organismen zoals mycorrhizae en rizo-bacteriën en ook humus aan de bodem toegevoegd. De resultaten waren na het eerste jaar en zeker na het tweede en derde jaar al duidelijk zichtbaar. Planthealthcure heeft meegeholpen een stuk woestijn weer productief te maken.

## *Inzet bureau landbouw*

Bureau landbouw in Madrid heeft van meet af aan de projecten ondersteund met publiciteit en het mee organiseren van seminars. Zo heeft het bureau in 2014 de makers van het programma Tegenlicht van de VPRO ervan overtuigd aandacht te besteden aan de Life-projecten in Spanje. Dit was de aflevering groen goud 2. Agro-ecologie en natuurbehoud staan bij de ambassade hoog op de agenda.

Landbouwteam Spanje, met medewerking van Egbert Jan Sonneveld (Volterra Ecosystems [egbert@volterra.bio](mailto:egbert@volterra.bio))

Landbouwraad Spanje

E: [mad-Inv@minbuza.nl](mailto:mad-Inv@minbuza.nl)

T: +34-91-353 7521

W: <http://spanje.agroberichtenbuitenland.nl/>

Zie origineel artikel op [Agroberichten Buitenland](#)

Dit is een publicatie van:

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland  
Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 AL Den Haag  
Postbus 93144 | 2509 AC Den Haag  
T +31 (0) 88 042 42 42  
F +31 (0) 88 602 90 23  
E klantcontact@rvo.nl  
www.rvo.nl

Deze publicatie is tot stand gekomen in opdracht van  
het ministerie van Economische Zaken.  
© Rijksdienst voor Ondernemend Nederland | oktober 2016

Publicatienummer: RVO-163-1601/RP-INT

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) stimuleert  
duurzaam, agrarisch, innovatief en internationaal ondernemen.  
Met subsidies, het vinden van zakenpartners, kennis en het voldoen  
aan wet- en regelgeving. RVO.nl werkt in opdracht van ministeries  
en de Europese Unie.

RVO.nl is een onderdeel van het ministerie van Economische  
Zaken.